

ARNHEMISCHE COURANT

GEWOON

DONDERDAG 23 MAART.

De prijs der Courant, die geregeld vijfmaal 's wecks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag, en Zaterdag, is f. 5, in de drie maanden.

De prijs der Advertentien is, van eenen regel regels f. 1.00, en voor elken regel daarboven 25 centen, behalve 15 centen zegelrecht, voor de plaatsing.

De verborgen, doch mishende, studiën onzer ministers.

Een ministerieel blad noemde onlangs verandering van ministers in ons land een wezenlijk nadeel, bijna eene onmogelijkheid; dewijl wij geen zoo groot aantal mannen hebben, welke tot hunne hoofdstaats-gemaakte hebben en maken de binnen- en buitenlandse staatkunde, de staathuishoudkunde, het staatsrecht, het recht der volken, enz. om, voor het geval van alfreding, terstond weder andere stellen ministers gereed te hebben en dat nog wel dezulke, die in staatkundige beginselen en inzichten volkomen overeenstemmen.

Nimmer hadden wij tot hiertoe kunnen begrijpen, hoe ons land zoo boven alle andere landen gelukkig was, zoo voortreffelijk bestuurd werd. Nu hebben wij de oorzaak van al dien voorspoed ontdekt, begrepen waaraan wij die zegeningen van aller aard te danken hebben. Gelukkig Nederland, inderdaad, dat zoo belangrijke mannen aan uw hoofd hebt; mannen, die, toen zij nog in vergetene rangen der maatschappij hun leven doorbragten, zich op alle vakken toelieden, welke, bij het besturen van den Staat, noodzakelijk zijn. Gelukkig toeval, dat die mannen zoo grondig onderling in alles wat den staatsman vormt, onderling zoo volkomen overeenstemmende in staatkundige beginselen en inzichten, aan het hoofd onzer zaken te zamen bragt.

Aan die grondige studie van binnen- en buitenlandse staatkunde, staathuishoudkunde, staatsrecht, volkenrecht, enz.; — aan die volkomene overeenstemming danken wij, — de billijkheid verbiedt het ons te zijgen, — *malaise*; een tractaat met België, hetgeen de hooze wereld zegt, dat onzen Rijn-handel ten voordeele onzer nahuren den bodem inslaat; het uitwinden van nieuwe belastingen, welke bijna allen, die daarover schreven, voor nadeelig en het nationaal vermogen vernietigend, (doch natuurlijk ten ooregte) afschetsten; uitdrijvingen en uitleveringen van vreemdelingen, waar enkel bekrompen geesten zich aan het opvolgen van de bepalingen der grondwet wilden houden; eene jaarlijksche begrooing van een en zeventig miljoen guldens; en bovenal een deficit van bijna tien miljoen, zoo niet meer; doch dit is — men heeft het ons immers zoo dik welf nu reeds gezegd — eene van die misrekeningen, voor welke zelfs mannen, van zoo groote en diepe studie, niet veilig zijn.

Na dit alles wel te hebben overwogen, kwam het ons onbegrijpelijk voor, hoe de Staten-Generaal in den laatsten tijd al die bekwaamheden niet op haren waren prijs hebben willen stellen; hoe zij de belangrijkste ontwerpen der ministers, zoo als de wet op de pensioenen, die op het stemrecht, enz., waarin die studiën, zoo lusterrijk schitterden, niet hebben willen aannemen, of er zelfs niet eens over hebben willen beraadslagen. Wat wil men toch meer dan de vruchten van zoo vele studiën plukken?

Hebben de Staten-Generaal, bij hun adres van antwoord op de troonrede, bij de beoordeeling der ministerieel voorstellen en daden, wel be-

dacht, tegen wie zij aldus handelden? Nog controleur te Delfshaven, nog directeur van het entrepôt te Amsterdam, bestudeerde de heer ROOFSSEN dag en nacht de werken van de beroemdste staathuishoudkundigen; ging hij met een critisch oog de financiële gebeurtenissen, niet alleen van zijn vaderland, maar van Europa, na; bedacht hij hoe hoog het wel mogelijk ware; eene begrooing op te voeren; welke nieuwe belastingen er zoo al nog uit te vinden zouden zijn; hoe men door buitensporige ramingen een deficit zoude kunnen te weeg brengen. En zullen de Staten-Generaal hem al die studiën voor niet hebben laten doen? Dat zoude toch spijtig wezen.

Nog eenvoudige advocaat te Amsterdam, onttrok de heer VAN HALL zijnen tijd aan zijne cliënten, ten einde zich grondig in staats- en volkenrecht, in de staatkundige wetenschappen te oefenen. Van daar verbaasde hij ieder, door zijne vreemde betoogen in het *Handelsblad*, doch bovenal door zijne verwoorderijke verdediging van de conversie der uitgestelde schuld, in welke anderen — het waren zeker eenvoudigen en oningewijden — eene verkorting van verkregene regten zagen. Die studiën werden door hem zelfs op zoo groote schaal gedaan, dat één geest ze moeilijk omvatten kon; en van daar willen sommigen in zijne redevoeringen groote verwardheid opmerken, die wijsbegeerte van het recht en stellig recht doet verwisselen; die hem stellingen uit het volkenrecht met handelingen van privaatrecht doet vermengen; die hem den zin van de bepalingen der grondwet uit vredesverdragen van bijna drie eeuwen geleden doet verklaren. Hoe zoude men ooit iemand vinden, die zulk eenen man kon vervangen?

Zoo heeft de heer SCHIMMELPENNINGK het kiesstelsel, hooger, middelbaar en lager onderwijs, armenzorg, handel en nijverheid altijd tot het bijzonder voorwerp zijner studiën gemaakt; en van daar dat wij in die punten zoo boven alle andere volken uitmunten, die allen zoo schoon bij ons geregeld zien.

Zoo heeft de heer HUYSEN VAN KATTENDIJK in de keukens des konings de kunst beoefend, om alles op den juiststen tijd gereed te maken; de meest geschikte plaats te geven; te zorgen dat harmonie in de schikking zigthaar zij. Die studiën worden nu door hem op de betrekkingen van ons met de volken van Europa toegepast.

Wij hadden dit nimmer zoo opzettelijk nagegaan, doch nu er opmerkingen op gemaakt zijnde, moeten wij erkennen, dat de schrijver daarvan zich verdienstelijk gemaakt heeft; want zonder hem zoude men naar die belangrijke en onafgebroken studiën vruchteloos gezocht hebben, er niet ligt geloof aan geslagen, veeleer het tegendeel verwacht hebben. Doch wie twijfelt er nu aan, nu de ministers zelve dit in hun blad van zich doen vertellen? Zij zullen het toch wel het best moeten weten.

Aan hunne vervanging door mannen, die op gelijke wijs van al die vakken hunne studiën gemaakt hebben, valt dus wel niet te denken. Maar mogt het zoo ver moeten komen, zoo zoude men

misschien zich genoodzaakt vinden, om zijne toevlugt tot dezulken te nemen, van welke het niet noodig ware dit te laten vertellen; maar van welker nasporingen en verstand in hunne daden de duidelijkste blijken gevonden worden.

Buitenlandsche berigten.

PRUISSEN.

Berlijn, 16 maart. Gisteren vond hier de plegtige ter aardebestelling der beenderen van den in het jaar 1814 gesneuvelden vrijwilliger von Friese, op het invaliden-kerkhof, plaats. (Hoezeer van deze begrafenis reeds in een vroeger nummer dezer courant is melding gemaakt, zat dit nadere bericht — meenen wij — toch nog wel met belangstelling gelezen worden.) De hier aanwezige vrijwilligers uit de jaren 1813 en 1815 woonden deze zeldzame begrafenis bij. De togt werd geopend door den generaal en kommandant der vrijwilligers, von Held. De beenderen werden naast het graf van Scharnhorst ter aarde besteld. Over den dood van den vrijwilliger von Friese zijn zoo vele verschillende berigten door de dagbladen medegedeeld, dat het aangenaam zijn zal iets nauwkeurigers daaromtrent te vernemen. De volgende mededeelingen zijn wij verschuldigd aan eenen vrijwilliger, die mede tot de zeven jonge strijders behoorde, welke elkander plegtig beloofden, dat, in geval een hunner in Frankrijk mocht sneuvelen, de anderen voor zijne begrafenis op Duitschen bodem zorgen zouden. Deze belofte gaven elkander de zeven jonge krijgslieden bij een vrolijk feestmaal. Friese was in het jaar 1814 bij het tirailleur afgedwaald, en stuitte in een bosch bij Longwy op een troep Fransche landstorm. Friese verdedigde zich dapper, totdat zijn kling door eenen slag met eene bijl werd stuk geslagen. Friese verklaarde zich voor overwonnen, en verlangde van het eergevoel zijner vijanden, naar oorlogsrecht, als een gevangene behandeld te worden. De troep stond dit toe en nam Friese mede. Later voegde zich echter een andere hoop Fransche landstorm bij hen, waarvan eenigen *Brigade* artikelen, hem eenige slagen op het hoofd gaven, en hem bewusteloos op den grond lieten liggen. Spoedig daarop werd de zwaargewonde door een schaaplierder doodgeschoten. Eene oude vrouw, die het lijk van den schoonen, jongen krieger vond, werd door het gezigt zoo geroerd, dat zij het lijk naar haar huis liet brengen en het daar verpleegde en dood begraven, alsof het haar eigen zoon geweest ware. Door toeval kwam in het jaar 1815 een der zeven jonge krijgers, de tegenwoordige overste von Wittinghof, te Longwy in kwartier. Door nog grooter toeval komt hem daar een zegelring in handen, welken hij terstond als dien van zijnen vriend Friese herkende. Hij doet ijverig onderzoek en is zoo gelukkig de oude vrouw uit te vinden, welke zijnen vriend de laatste liefdedienst heeft bewezen. De edele, brave vrouw voert den vriend geroerd naar het graf van den jongen vreemden krijgsmann, dien zij nog na den dood lief had. Het graf wordt geopend, en Wittinghof herkent de beenderen als die van zijnen vriend Friese aan den eigendommelijken stand, van eenen snijstand in den mond. In zijne vroegste jeugd was deze snijstand, namelijk, aan Friese uitgevallen, welken hij, met de binnenzijde naar buiten, terstond weder had ingezet, en die in dezen stand was vastgegroeid. Wittinghof wendde zich aan het bestuur van Longwy, dat, toen het de belofte der zeven jonge

danige reductie niet bij hem opkwam, heeft hij dan niet gehandeld zonder alle kennis en doorzigt van zaken?

Het ontwerp tot aflossing tegen 100 pCt. en daardoor te bereiken vermindering der rente van alle den meer dan 4 pCt. jaarlijks kostende schulden ware, kan mij, beter door ministers voorgesteld geworden, welke niet de onvoorzigtigheid hebben begaait, om schulden boven pari te negotiëren, en die niet, naauwelijks twee jaren geleden, in openbare geschriften op de tribune de stelling verdedigden, dat er ten allen tijde gelegenheid zoude bestaan, om kapitalen tegen 4 pCt. jaarlijkschen interest in Nederlandsche publieke effecten te beleggen. Het kan den eerbied voor het genie niet bevorderen, dat hetzelfde op zulke lastbare tegenstrijdigheden of onwaarheden betrupt wordt.

Dan, afgezien van de mindere geschiktheid der personen, keuren wij den maatregel eener doortastende, algemeene vermindering in den standaard der rente, naar toe eene, op de beginselen van recht en billijkheid gevestigde reductie in de rente der staatschuld de beste aanleiding kan geven, in principe goed, en ook enkele belangen daardoor oogenblikkelijk gekwetst worden. — De eindelijke uitkomst kan niet anders dan heilzaam zijn voor de algemeene volkswelvaart. Of niet door andere ontwerpen en andere middelen van uitvoering aanzienlijker, jaarlijks aanesprekende sommen voor het land hadden kunnen bespaard; of niet eene wezenlijke allengache uitdeling van schuld had bereikt; of niet de kans van welda gen oomsing beter had verzekerd kunnen worden, dan bij het ministerieel ontwerp, hetwelk de kapitalisten op eene eenigzins ruwe wijze aantast — dit onderzoek blij te voorcerst voorbehouden. Wij zullen voor heden de aandacht alleen vestigen op het eerste artikel van het ontwerp tot (zoozeggende) regeling van srijks openbare schuld. Daarbij wordt, niet met ronde, duidelijke woorden, maar op de door den regtsgeleerden aanhang van het ministerie van financiën meer geliefte, verblomde taal van de regering het recht toegestaan, om het kapitaal van twaalf miljoen gulden, rentende 2 1/2 ten honderd, ten behoeve van het Nederlandsch gouvernement (den Nederlandsche staat?) in het grootboek (der nationale schuld?) van het koninkrijk België ingeschreven, te gelde te maken, en geene andere voorwaarde daaraan verbonden, dan dat de opbrengst daarvan zal worden besteed tot intrekking en delging van de lasten van het koninkrijk der Nederlanden of van deszelfs Overzeesche bezittingen, ten minste eene rente vertegenwoordigende van twee miljoen gulden.

Aan deze enkele voorwaarde zoude ook door den verkoop der Belgische schuld tegen 2 1/2 pCt. voldaan.

Intusschen heeft deze schuld, al neemt men ook het grootere nominale kapitaal niet in aanmerking, naar evenredigheid van den rente lang gevestigden, en houdens buitengewone gebouwen, aan slechts geringe variatiën onderhevigen stand der Belgische 3 pCt. effecten, eene waarde van ruim 28 1/2 pCt. Wanneer van het geschikte oogenblik met schrandderheid partij getrokken wordt, zal de schuldvordering zeer wel tegen dien prijs kunnen geplaatst worden, en er zullen met de opbrengst niet slechts twee miljoen, maar twee miljoen en vier maal honderd duizend gulden jaarlijks afkomst van lasten van den Nederlandschen staat kunnen uitgedeld worden.

Indien de, bij artikel 7 van het ontwerp, voor de nieuw uit te geven Nederlandsche schuldbriefven, bepaalde minste prijzen tot maatstaf van vergelijking worden genomen, dan heeft een 2 1/2 pCt. effect, eene waarde van betrekkelijk 57 1/2, 58, of 60 pCt. of zelfs van 62 pCt., indien men, de aangenomene stelling van 3 pCt. mindere kapitaal-waarde voor elk half pCt. verschil in de rente bijbehoudt. De financier van schuld staat niet slechter dan de onze; het te kort is naar geenszins zoo schrikbarend, en de schuld over geheel niet zoo reusachtig, dat aan de stipte vermindering der verbindtenissen kan worden getwijfeld, en slechts de beginselen van regtvaardigheid en goede trouw steeds heerschen. Ook mag niet worden voorbij gezien, dat in de laatste jaren de Belgische schuldbriefven, hetzij te recht of ten onrechte, op alle plaatsen veel hooger betaald worden dan de Nederlandsche.

De diepe financiële kunde van den heer Neovius wordt niet slechts in Nederland, maar door de gehele wereld vererd; in Duitschland neemt men hem afgeveen den Hollandschen merkwaardig. Nimmer is aan het uitstekend genie van eenigen financier of staats-

huishoudkundige, aan eenen AD. SMITH, NECKER, SAY, RICARDO, VILLERIE, ROY of LAFFITTE, zulk eene algemeene hulde als aan het zijne toegebracht geworden. Geen Nederlander heeft ooit op zijne borst zoo vele schitterende teekenen der hoogachting van Europa's magtigste koningen gedragen. Met fierheid ziet dan ook elk Nederlander op zijnen onsterfelijken roemster, even als de Engelschen op den, met de hoogste Europeesche orden versierden held van Waterloo, even als de Pruiszen op hunnen, door vele vorsten hoog gewaardeerden HUMBOLDT. Ook de regtvaardigheid van den heer ROCHUSSE is boven elke schaduw van twijfel verheven. Moge de groote man zich dan ook, gelijk zijn groote voorganger VAN TETS VAN GOUDRIAAN, van handelaren en commissionairs van de effectenbeurs omringen, en voor hen steeds zichtbaar zijn, wanneer anderen ook dagen lang op eene audientie moeten wachten, — voorzeker geschiedt dit met geen ander doel, dan om den geest der effectenbeurs grondig te bestudeeren. De heer ROCHUSSE is, zoo men verzekert, zonder geldelijke middelen aan het hoofd der speculatiën van den staat gekomen en zal voorzeker zijnen roem daarin zoeken, die plaats eenmaal zonder geldelijke middelen weder te verlaten. Doch bij den diepsten eerbied voor de nimmer geëvenaarde kunde en de onkreukbare regtvaardigheid en belangeloosheid van den heer ROCHUSSE, komt het ons voor, dat bij het voormelde artikel 1 eene speling aan het genie van dien staatsman wordt gelaten, die met de constitutionele vormen moeilijk in overeenstemming is te brengen. Hoe, indien dat genie, na zoo dikwerf lijnrecht tegenstrijdig met den geest van den handelsstand en deszelfs organen, de Kamers van koophandel en fabrieken, gehandeld te hebben; na, onder anderen, een tarief van in- en uitgaande regten en doorvoer te hebben ontworpen, waarvan het nuttige en doelmatige noch door de overige wetgevendemagten, noch door de aanzienlijkste koopsteden van het rijk, noch door eenig periodiek geschrift is begrepen, dat integendeel door de minder geniale drukpers als een weefsel van onkunde afgekeerd werd. — Indien dat genie, aan zijne eigen vlingt overgelaten, eens goedvond, de geheele Belgische schuldvordering in massa aan zeker vreemd bankier te moeten verhandelen, voor wiens noble manieren de Exellencien een zeker zwak schijnen te hebben! — Hoe, indien Nederland, het vrije en rijke Nederland, dat sinds eenwen, en zelfs te midden der hachelijkste omstandigheden (men herdenke de Fransche tijden en de jaren 1831—1833) de leeningen van andere staten opnam, aan den gezeggen van den vermaarden bankier gespannen, indien, ten einde die hooge eer te verwerven, tegen veertig of twee en veertig miljoen gulden afgestaan werd wat eene waarde heeft van acht en veertig miljoen gulden; indien elk Nederlander, die het bedrag zijner nu met aflossing bedreigde 5 pCt. nationale schuldbriefven in dat gesachte der schuld wil beleggen, dat nu ten laste van België komt, niet anders daartoe kon geraken, dan door aan den vreemden bankier, die zich tusschen den staat en deszelfs burgers indringt, eene buitensporige winst, een zeker tribuut, te betalen. — Hoe dan? Behoort de wetgever geene bepalingen daaromtrent vast te stellen?

Onze woorden zullen niet baten. Zij hadden meer bijval gevonden, wanneer wij daarop aangedrongen hadden, om de geheele regeling der zaak, zonder eenige controle, ook genaamd, aan den voortreffelijken staatsman over te laten; wiens schrandderheid en beleid van zelden door de zoo juiste raaiing der opbrengst van srijks middelen voor 1842, op nieuw helder is gebleken; aan den staatsman, onder wiens weldadig bestuur alle takken van nationale welvaart in Nederland eens nimmer gekende ontwikkeling hebben bereikt; aan den »waardigen man, aan wiens helder doorzigt, werkzaam geest en burgerlijken moed, volgens de onfeilbare getuigenis van zijnen opregten collega, »het vaderland zoo vele verbeteringen te danken heeft en van wien het nog veel verwacht; die met eene barmhertige, maar moedige hand het mes opvat, om het kwad uit ons financieel bestaan uit te snijden, enz. enz.

Doch wij hebben onze waarschuwende stem overaan willen smoren, als in der tijd, toen wij, met een weinig vooruitzigt van een genegen genoot te vinden aantoonde, dat het op ideale opbrengsten van landbouw en de financiële stelsel van het rijk, de bitterste teleurstellingen zoude moeten leiden; toen wij betoogden, dat de buitensporige voorspellingen der bewindslieden (die evenwel tot grondslag der vervulling van de laatste verbindtenissen zoudten strekken) niet

veel beter waren dan die van den beruchten LAW; dat men hier ter stede den mond vol had van Java en Madura, even als LAW, tot het doorzetten der vermetelste denkbeelden, den naam aan een levens ver verwijderd, tegen nog weinig bekend land bezigde: Mississippi! X. X.

Marine

Ben goed huisvader ontdekt de wegwijning van eelden, tot de bescherming zijner bezittingen, onmisbaren zoon; hij geeft het afscheid aan de genesheeren, die tot dusverre opvolgelyk den zieke vruchteloos hebben behandeld, en raadpleegt andere, meer kundigen.

Ree nu eenen blik op den zieke te hebben geworpen, verklaaren, dat de jongeling te zwakke voeding krijgt, terwijl buitendien een kanker aan zijne gezondheid knaagt. Toehat yeren van krachtiger voedsel schijnen groote hinderpalen in den weg te staan, maar tot de afsnijding van den kanker wordt dadelijk de last gegeven; van allen, die den zoon hartelijk liefhebben, gaan in de vrede dekreten op, en reeds verwacht men een uitmuntend, bekwaam en voorzigtig operateur het instrument ter uitsnijding te zien opheffen.

Het zal niet moeilijk zijn, voor die lezers, welke zich aan het wetzjen van de Nederlandsche marine laten gelagen lieten, in deze voorstelling het beeld van den tegenwoordigen toestand onzer zeevloot te herkennen. Genoeg zal het zijn, aan te stippen, dat met den kanker van ons zeevetzen bedoeld wordt, de omslagtige administratie, het daardoor te groote personeel, en de te veel etablissementen, in gebruik.

De koning, dit inziende, gaf bij deszelfs besluit van den 23sten oktober 1841, no. 77, den specialen last, dat de administratieve uitgaven, vooral die der werfven en etablissementen, zullen verminderd worden, om meerdere uitbreiding te kunnen geven aan de actieve zeevloot.

Sinds dien datum hebben drie brochures over de marine het licht gezien.

Omtrent de eerst geschreevene door F. C. O., rekenden wij het van onzen pligt, den geachten schrijver onze korte opmerkingen te maken, in de *Arnhemse Courant* van 11 februari II. no. 30.

De volgende brochure van X, is door F. C. O. zelve beantwoord, in het laatst uitgekome stufje van dien schrijver.

Reeds lang werd het door velen als eene bewezene waarheid beschouwd, dat de afschaffing van de militaire etablissementen te Rotterdam en Hellevoetsluis, als bezuiniging, het doelmatigste en krachtigste middel moest zijn. F. C. O. bewijst dit volkomen; maar men zij opmerkzaam, dat tot den verkoop of buiten gebruikstelling voor de marine, het gunstige tijdstip moet worden afgewacht, daar er middelen zijn om te zorgen, dat, bij de buiten-werking-stelling of provisorische bewaring dier etablissementen, zij nogtans gedurende dien tijd, geens geheel doode kapitalen voor den lande zullen zijn.

Wij vermeenen, dat niemand beter dan de directeur-generaal dit alles kan beoordeelen; en vermits eene dusdanige bezuiniging tot een punt der roeping van den schout-bij-nacht niet behoort, en in algemeene termen door Zijne Majesteit is bevolen, verklaren wij den geachten schrijver F. C. O. niet te verstaan, wanneer Zed. beweert, dat een nieuw stelsel door hem is aangewezen en wordt aangeraden.

F. C. O. had, naar ons inzien, als zee-officier, tezamen met esprit du corps, zijn openbaar schrijven kunnen besparen: de apologie, welke hij daarom tregt maakt, kunnen wij niet wij niet als voldoende beschouwen.

Zijne brochures zelve zijn goed en overwaardig om met aandacht gelezen te worden, maar met te veel animositeit en wantrouwen aan de goede bedoelingen van den schout bij nacht niet geschreven, om algemeen in alle deelen het geheele korps zee-officieren te kunnen bevallen.

Wij twijfelen niet, of de aanstaande discussiën over het budget zullen den schout-bij-nacht niet regtvaardigen, en aantoonen, dat F. C. O. zoude kunnen gezwegen hebben, in welk geval,

de natie, waarop X. zich beroept, geen hoofdbreken zoude gehad hebben, niet de kwestie tusschen hem en F. C. O. te beslechten,

de jonge zee-officieren niet zouden zijn beleedigd geworden,

de gemasterden bedaard zouden zijn gebleven: terwijl de minister de zaak zelve den beteren weg

zal opgaan, en (om tot onze voorstelling terug te komen) de algehele herstelling van den krankén jongeling ten gevolge hebben, waartoe noodig is:

Eerstens: *het uitsnijden van den kanker*, (reeds bevolen) en *wijders: het geven van krachtiger voedsel*, nog in kwestie.

Bondgenootschappelijke legers.

Als een vervolg op ons vroeger artikel (zie *Arnhemse Courant* van 22 maart) over de noodzaakelijkheid eens legers, zullen wij het gevaar niet schetsen, waaraan bondgenootschappelijke legers zijn blootgesteld. Wij wijzen daartoe op het beginsel der militaire staatkunde, dat voorschrijft:

«Lorsqu'on a besoin d'adversaires, et qu'on peut résister à leur premier choc, on est sûr de dissoudre bientôt une coalition, si par la marche des choses humaines les intérêts de chacun des membres de cette coalition se trouvent froissés à la suite de leurs rapports intimes. Voilà pourquoi il est si facile de désunir les alliés, et souvent même de les porter à faire la guerre à ceux, avec lesquels ils étaient auparavant unis. Les moyens de désunion sont du ressort de la diplomatie, et lorsqu'elle est habile, elle fait mieux que la force des armées. De diplomatie moet weten welke les moyens d'unions zijn.

Aan de geallieerden was dit militair staatkundig beginsel in 1813 en 1815 zeer goed bekend, en een nitvloeiend daaraan was, dat de prins van SCHAARZENBERG tot grondstelling aannam: «Eensgezindheid, onveranderlijke standvastigheid in het opvolgen van het eens aangenomen oorlogs-ontwerp, en de strengste krijgstucht in alle rangen.» Hem, die het aansleekende van afzonderlijk roembegier niet kon wederstaan, vergeleek hij bij *Atalante*, in de fabelkunde, die zwak genoeg was om den gouden appel, in hare loopbaan geworpen, gedurende den wedloop op te nemen, en die aldus den wedstrijd verloor. Hij schreef voor, dat tegen welk legerkorps de Franschen zich zouden wenden, deze den slag, bij ongelijke krachten, zouden ontwijken, opdat op andere punten magtiger afdeelingen der bondgenooten met kracht zouden kunnen aanvallen. Alleen eenheid in den geest der bewegingen moest tot eenen gunstigen uitslag geleiden.

Dit strekke ons en anderen tot les, opdat zich de verkeerdheden van 1794 en 1795 niet hernieuwen; en men voorzie in de mogelijkheid, dat België, bij eenen ongunstigen uitslag van eenen veldslag op deszelfs grondgebied, de wapenen tegen ons zou kunnen keeren, niettegenstaande dat land, vóór den slag, met ons verbonden was.

Een samenloop van omstandigheden, buiten alle berekening, kan deze mogelijkheid doen ontstaan en eene wending aan de staatkunde van België geven.

Het is aan den veldheer, aan het hoofd der verbondene legers geplaatst, te bepalen, in hoeverre Nederland kan verzakt worden, en in hoeverre het geraden is het leger der Belgen met troepen van andere bondstaten te versterken, om den vijand af te wachten.

Het voorgestelde tarief.

Er ziet bij S. E. VAN NOOTEN te Schoonhoven eene brochure het licht, behelzende *«Bedenkingen op het toekomstige tarief van justitie-kosten en salarissen in burgerlijke zaken.»* Die bedenkingen betreffen den tweeden titel, bepaaldelijk de emolumenten, krachtens de wet van den 15den december 1838 (*Staatblad* no. 43) den griffiers bij de arrondissements-regtbanken toegekend. De schrijver betoogt, dat de emolumenten, aan deze regterlijke ambtenaren bij het thans nog in werking zijnde tarief toegelegd, niet te hoog zijn opgevoerd, wanneer men indachtig is aan het beginsel, waaruit die salarissen haren oorsprong ontleenen, *de bestrijding, namelijk, der aanmerkelijke kosten eener griffie.* Deze kosten verslinden de bezoldiging der griffiers bijna geheel, en, om zulks te staven, beroept zich de auteur op het ontoereikende van het personeel der griffien, waarin de griffiers uit eigen middelen moeten voorzien.

Deze aanmerking schijnt gegrond, wanneer men let op de sedert de invoering der nationale wetgeving vermeerderde werkzaamheden ter griffie en de daardoor ontstane verplichting, om meer beëdigde klerken te moeten salarieren, welke, ter oorzaak hunner (door artikel 48 der organieke wet) verdonkerde, uitzigten evenzeer als door hunne veelvuldige bezigheden, zich met geen karig loon laten te vreden stellen. Niet minder overredend toont de schrijver aan, dat de voorgestelde classificatie, vooral opzigtens de griffiers

bij de arrondissements-regtbanken, ongerijmd en onregmatig is. Zijns oordeels staan de meerdere of mindere kostbaarheid der levensbehoefden en het verschil der lasten in geene verhouding tot de kosten eener griffie. De hooggroothed dezer kosten is geheel afhankelijk van het aantal en den aard der te beregten gedingen; en naar gelang der laatste klimmen de lasten, maar ook in evenredigheid de emolumenten. De griffie-kosten drukken alzoo *allerwege gelijkmatig.* De tot dus verre bestaande hebbende gelijkstelling wordt aangeprezen. De classificatie, ook in het algemeen belang, afgekeurd. Voorts meent de steller, dat de beweegredenen der classificatie derzelve toepassing reeds gevonden hebben in het verschil der tractementen, en wel zeer ter nadeele der griffiers bij de regtbanken, gevestigd in minder bevolkte steden; zoodat de besnoeiing in het toekomstige tarief — wierd de een vijfelde vermindering daarenboven aangenomen — den laatstbedoelden ambtenaren *dubbel* zoude drukken. Waarom die geopperde bedenkingen niet bij adres den Staten-Generaal aangeboden? Des schrijvers billijke wensch, dat de *waarheid*, ook buiten dat middel voorgedragen, ingang vinden moge, zij niet zonder vrucht geuit.

Ten slotte eene algemeene aanmerking, en zij ontglippe de aandacht der wetgevende Kamers niet! Het thans bestaande tarief is, voor eerlijke, naauwgezette regterlijke ambtenaren en practijns, niet zoo bovenmatig hoog als men wil; maar het *misbruik*, door sommigen in hunne berekeningen van hetzelfde gemaakt, heeft het vergrootglas doen slijpen, waardoor het tarief is herzien. Men zegt, dat het meerendeel der ontwerpen velen beducht maakt; dat de grove daling des cijfers aanleiding geven zal tot verkeerde praktijken; ja, de getrouwsten zal vormen tot afvalligen, — doch ons bekruipt die vreeze niet, zoo lang wij ons kunnen verlaten op het grondig en onpartijdig onderzoek der vertegenwoordiging, die, wel mogelijk, den minister van justitie zal in bedenking geven, of de zóó overdrevene besnoeiing van het tarief niet den schijn heeft van het voornemen, om daardoor, met minder schroomvalligheid, het voorstel tot verhooging van het zegel, weldra met een project tot meerdere opvoering der registratie-regten te kunnen achtervolgen.

Correspondentie.

R. vraagt, welk ander land in de wereld zich, gelijk Nederland, op staatsmannen kan beroemen, welke den last der regering blijven torschen, ook wanneer hunne gewichtigste ontwerpen door de overgrote meerderheid der volksvertegenwoordiging *«oneigenoerlijk, onstaatkundig, onzedelijk, ongetijf drukkend en hatelijk»* worden genoemd; en wanneer de dagbladen en periódieke geschriften van alle kleure, met uitzondering alleen der door hen zelve betaalde en geschrevene couranten, schier alle hunne voorstellen, op goede gronden, ten scherpste afkeuren.

Advertentiën.

+++ De EIGENAREN van *Deoana, Quick en Foerjts Veer-Compagnie*, worden bij deze uitgenoodigd, om op *dingdag* den 4den April 1843, des voormiddags ten half elf ure, te willen bijeenkomen ten Huize van den koffijschenker SWILDENS, op den Wirdumerdijk te Leeuwarden, ten einde alsdan twee nieuwe Commissarissen te benoemen en amtent hetgeen verder vereischt moge worden te besluiten.

NB. Uit hoofde van het groot aantal en de verspreide woonplaatsen der eigenaren, en het niet bekend zijn van allen, diënt de tegenwoordige voor eenige wijze van oproeping.

MAATSCHAPPIJ DER ASPHALT-MIJNEN VAN LOBSANN,

(Departement van den Neder-Rijn in Frankrijk.) De veelvuldige aanvragen, welke ons dagelijks toekomen, zoo als de producten der Asphalt-mijnen van Lobsann op verscheidene plaatsen in Nederland toegepast zijn, hebben ons doen besluiten, ten einde iederen Eigenaar of Belanghebbende, die zich van deze mineraal-stoffen bedienen willen, het gebruik er van aangenaamer en gemakkelijker te maken, te berigten, op de vroegere annonces terug komendé, dat wij de dienst der Maatschappij op de volgende wijze gevestigd hebben.

Den Heer G. W. OSSEWEIJER, Architect en Burgerlijk Ingenieur, die, gedurende eene reeks van jaren, in Duitsland, Zwitserland en Frankrijk in deze betrekking werkzaam was, en op verscheidene plaatsen, tot onderscheiden doeleinden, de producten der Mijnen van Lobsann aangewand en verwerkt heeft en met hare toepassing zeer bekend is, hebben wij tot onzen directeur der Technischen werken en derzelve uitvoering benoemd. — De kennis en de

ondervinding, welke Zijn Edele, niet alleen van gebruik der Asphalt en hare nuttigheid voor Nederland gehad heeft, maar ook in Bouwkundige werken bezit, zullen bij een ieder, die ons met gunst vereeren, vertrouwen inboezemen.

Bij voorkomende informatiën of aanvragen, verzoeken wij, dat men zich gelieven te adresseren aan de verstaande agenten of onmiddellijk aan de algemeene Directie te Arnhem.

Agenten zijn, de Heeren:

J. A. WOLFF, te Arnhem.
C. F. DAANE, » Amsterdam.
G. VAN DEN BERGHOF, » Utrecht.
A. VAN VALDEREN, JUN., » Haarlem.
H. WIJNKES, » Zwolle.
... ELSINGER, » Groningen.
Arnhem, den 21sten Maart 1843.

De Directie der Mijnen van Lobsann
DOURNAY & COMP.

Uit de Hand te Koop.

Door toevallige omstandigheden terstond te aanvaarden een HUIS, waarin vijf KAMERS, REKENEN, KELDERS, benevens annex STALLING TUIN in het dorp Vorden, bij Zutphen.
Te bevragen bij den Heer B. J. ENSING, Vorden. — Brieven franco.

Uit de Hand te Koop.

Een schoon zwart MERRIE-PAAR, mak in alle Tuigen, en mede geschikt om onder den man te gebruiken; vooreene geheel nieuwe BAROUCLETTE, naar den laatste smaak en door eenen solieden Fabrikant vervaardigd, voor 4 personen; dan nog een nieuw fraai WAGEN-TUIG, en een DITO gebruikt, doch zeer rijk gemonteerd; eene oude CHAIS of CARIGLE met losse Kap; en eindelijk een fraai EZEL-WAGENTJE. — Een en ander te bevragen bij den Heer VAN DEN HAM, op de Bergstraat, te Arnhem.

Uit de Hand te Koop.

Eene extra ligte Pruisische BAROUCLETTE, voor zes Personen, met inschuivende ACHTER-ZITTING en een KOFFER; wijders voorzien van LANTAARNEN, LANGEN BOOM en LAMOEN. — Te bevragen bij den Heer HAAS, Logementhouder buiten Arnhem.

STADS-SCHOUWBURG TE ARNHEM.

Op Zaterdag den 25ten Maart 1843;

BENEFICENT-REPRESENTATIE.

De Gans met den Paauwenstaart, voorgespeeld door de Eelgenoot Kluisenaar. Nooit alhier toond. Tusschen beide stukken: de Dood van Clotens, Fragment uit de Hollandsche Natie, HELMERS, Declamatorium, voor te dragen door Heer MUIJS; muziek van C. P. DE BESTE, daaraan Variaties voor de Viool van VAN BREE; voor te dragen door den Heer J. BENSSE.
Aanvang ten half zeven ure.

* * Heden is van de pers gekomen, bij de Boekhandelaar WEIJTINGH & VAN DER HAART, te Amsterdam en alom verzonden:

Pater ER. S. AMMANN, *Opent de Oogen, Kloosterverdedigers!* Of blikken in den afgrond der Kloosterlijke verdorvenheid. Herinneringen uit zijne kloosterloopbaan. Naar de 4de Hoogduitsche uitgave. Een Geschrift voor Roomschen en Onroomschen. 96 pag. prijs f 0.60.
Men leze over de belangrijkheid van dit geschrift. Kenkhode van 9. februarij 1.1.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 22 Maart 2 El 1 Palm 0 Duim; gew. 0 Duim; gev. 5

Prijs-Courant der Effecten.

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 10.
DINGSDAG 21-MAART.			
NEDERL. Werk. Schuld à 2 1/2 pCt.	55 1/2	56 1/2	56
Dito Dito » 5 »	101 1/2	101 3/4	101
Amortisatie-Syndicaat » 4 1/2 »	97 1/2	97 1/2	97
Dito Dito » 3 1/2 »	81 1/2	82	81 1/2
Handelmaatschappij . . . » 4 1/2 »	127 1/2	128	128
Nieuwe Dito . . . » 4 1/2 »			
Dito Dito 1837 . . . » 4 1/2 »			
Oostindische Leening . . . » 5 »	100 1/2	100 1/2	100 1/2
Spoorweg Haarlem . . . »			
Aand. Rijn-Spoorweg » 4 1/2 »	94 1/2		
FRANKE. Inschrijv. G. B. » 3 »			
SPANJE. Leening Ardoins . . . » 5 »	19 1/2	19 1/2	19 1/2
Dito onbep. stuk . . . » 5 »	18	18 1/2	18 1/2
PORTUGAL. Oblig. te Lond. » 2 1/2 »	41 1/2	41 1/2	41 1/2
Rusl. H. & C. 1798, 1816. » 5 »	107 1/2		
Dito 1828, 1829 . . . » 5 »	107 1/2		
Dito 1831, 1833 . . . » 5 »	98 1/2		
Oblig. bij Hups . . . » 4 »	90 1/2	90 1/2	
Oostenr. Aand. à fl 100. » f »			
Dito à fl. 250 . . . » »			
Metalliek . . . » 5 »			
Dito . . . » 2 1/2 »			
BRAZILIE. Dito Dito » 5 »	80		

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.